

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Centrul de Studii Biblico-Filologice „Monumenta linguae Dacoromanorum”
Mitropolia Moldovei și Bucovinei
Asociația de Filologie și Hermeneutică Biblică din România
Institutul de Filologie Română „A. Philippide”

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL
„EXPLORĂRI ÎN TRADIȚIA BIBLICĂ
ROMÂNEASCĂ ȘI EUROPEANĂ”
Ediția a XI-a

PROGRAM

Ediția se desfășoară
cu prezență fizică la Palatul Mitropolitan și online – via ZOOM

Date de acces prin Zoom Meeting:

Simpozionul MLD 2022

Time: Jun 16, Jun 17, Jun 18, 2022 09:00 AM Bucharest

<https://us02web.zoom.us/j/89389430916?pwd=cXEWN1ZKLy6WWhwY3ZKUU9HT1V5dz09>

Meeting ID: 893 8943 0916 Passcode: 991805

Iași, 16-18 iunie 2022

Joi, 16 iunie 2022

Orele 9.00-13.00

Deschiderea lucrărilor simpozionului
Sala „Iustin Moisescu”, Palatul Mitropolitan

9.00-10.00

Alocuțiuni

Î.P.S. dr. Teofan SAVU, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei
CS II dr. Mihaela MOCANU, Director al Institutului de Cercetări Interdisciplinare,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Pr. prof. dr. Ion VICOVAN, Decan al Facultății de Teologie Ortodoxă, Universitatea
„Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Prof. dr. Eugen MUNTEANU, Coordonator al Centrului de Studii Biblico-Filologice
„Monumenta linguae Dacoromanorum” (moderator)

10.00-13.00

Conferințe în plen

10.00-10.50 Tatjana SUBOTIN-GOLUBOVIĆ, *Readings (čtenia) from the Prophetologion and Medieval Serbian Hymnography*

10.50-11.20 Pauză de cafea

11.20-12.10 Jerzy OSTAPCZUK, *Cyrillic Early Printed Tetraevangelia issued on the lands of medieval Romania in XVI c*

12.10-13.00 Ioan CHIRILĂ, *Revelația și comunicarea ei – traducerea mărturiilor sacre și comuniunea prin cuvânt. Un posibil elogiu adus primilor traducători din medievalul românesc*

* * *

13.00-15.00 Pauză de prânz

Joi, 16 iunie 2022

Orele 15.00-19.30

Problematica filologică

Sala „Justin Moisescu”, Palatul Mitropolitan

Moderator:

Mariana NASTASIA

15.00-15.30 Zamfira-Eugenia MIHAIL, *Citatul biblic în predica românească din Basarabia (sec. XIX)*

15.30-16.00 Claudiu-George DULGHERU, *Inseratele biblice în Filocalia de la Neamț (ms. românesc 1455 BAR)*

16.00-16.30 Mariana NASTASIA, *Situația inseratelor biblice în cărțile populare*

16.30-17.00 Vladimir AGRIGORAEI, *Ps 50:6 iudicaris or the difference between translation automatism, copies, and diorthoses in several medieval French texts based on the Psalms*

17.00-17.30 Pauză de cafea

17.30-18.00 Adela-Marinela STANCU, *Anthroponymes français provenant des fêtes religieuses*

18.00-18.30 Adriana V. BARBU (PANFIL), *Individualitatea afectiv-estetică a textelor de presă scrisă religioasă creștin-ortodoxă*

18.30-19.00 Iosif CAMARĂ, *Câteva observații pe marginea lexicoanelor slavo-române din secolul al XVII-lea [eRomLex, CNCS/CCCDI – UEFISCDI, proiect nr. PN-III-P1-1.1-TE-2019-0517, PNCDI III]*

19.00-19.30 Ana BOBU, *Reflecții pe marginea sferei conceptuale sfânt/sfințenie în Biblie*

* * *

**19.30 – Cina festivă
(Colegiul „Sfântul Nicolae”)**

Vineri, 17 iunie 2022
Orele 09.00-13.00

Problematica traductologică și hermeneutică
Sala „Iustin Moiescu”, Palatul Mitropolitan

Moderator:
Eugen MUNTEANU

Conferință în plen
9.00-10.00

Maria Francisca BĂLTĂCEANU și Monica BROȘTEANU
Traducerea Bibliei în limba română pentru contemporani: provocări și cașcane

* * *

10.00-10.30 Pauză de cafea

- 10.30-11.00** Felicia DUMAS, « *L'Écriture est l'éducatrice du cœur* »: *quelques considérations sur la lecture biblique en tant que forme de prière*
- 11.00-11.30** Cristian UNGUREANU, *Referințe biblice în traduceri românești ale Infernului dantesc*
- 11.30-12.00** Cătălin VARGA, *Expresia paulină καινή κτίσις și problematica ei traductologică*
- 12.00-12.30** Daniel OLARIU, *Etichetarea Bibliei Cornilescu (2014) cu codurile cuvintelor în original pentru programul de Biblie Accordance*
- 12.30-13.00** Dan-Adrian PETRE, *Mental Representation of John 13:31-38: A Discourse Analysis Approach*

* * *

13.00-15.00 Pauză de prânz

Vineri, 17 iunie 2022

Orele 15.00-19.30

Problematica filologică

Sala „Justin Moisescu”, Palatul Mitropolitan

Moderator:

Alin-Mihai GHERMAN

- 15.00-15.30** Alin-Mihai GHERMAN, *O tipăritură pentru ardeleni: Îndreptarea păcătosului, Timișoara (Iași), 1765*
- 15.30-16.00** Constantin RĂCHITĂ, *Principii și metode de critică textuală în prefața Septuagintei de la Franeker (1709)*
- 16.00-16.30** Ágnes KORONDI, *Surse maghiare prezumate ale traducerii Psaltirii în limba română (secolul al XVI-lea): funcții și forme în schimbare* [roPsalt, CNCS/CCCDI – UEFISCDI, proiect nr. PN-III-P4-ID-PCE-2020-2939, PNCDI III]
- 16.30-17.00** Ana-Maria GÎNSAC, *Pasajul από βάρων ἑλεφαντίνων în vechile traduceri românești ale Psaltirii* [roPsalt, CNCS/CCCDI – UEFISCDI, proiect nr. PN-III-P4-ID-PCE-2020-2939, PNCDI III]

17.00-17.30 Pauză de cafea

- 17.30-18.00** Iosif CAMARĂ, *Ce știm azi despre sursele Psaltirilor rotacizante?* [roPsalt, CNCS/CCCDI – UEFISCDI, proiect nr. PN-III-P4-ID-PCE-2020-2939, PNCDI III]
- 18.00-18.30** Nicoleta DĂNILĂ AMARGHEOALEI, *Elemente de erminie, diortosire și palingeneză prezente în discursul religios al Mitropolitului Bartolomeu Valeriu Anania*
- 18.30-19.00** Toma GANIA, *Noul Testament din Biblia „Anania” în contextul tradiției biblice românești: probleme de traducere*
- 19.00-19.30** Irina Marinela DEFTU, *Elemente de frazeologie biblică comparată româno-polonă în versiunile ortodoxe ale Noului Testament: rolul traducerilor în fixarea normelor lexicale*

Sâmbătă, 18 iunie 2022

Orele 9.00-14.00

Problematica hermeneutică

Sala „Justin Moisescu”, Palatul Mitropolitan

Moderator:

Constantin-Ionuț MIHAI

09.00-09.30 Ilie MELNICIUC-PUICĂ, *Citări și aluzii biblice din profeția lui Osea regăsite în Noul Testament*

09.30-10.00 Constantin-Ionuț MIHAI, *Imaginarul medical în scrierile lui Clement din Alexandria: exegeză biblică și protreptic filosofic* [CNCS/CCCDI – UEFISCDI, proiect nr. PN-III-P1-1.1-PD-2019-0519, PNCDDI III]

10.00-10.30 Dragoș MÎRȘANU, *Exegeze biblice în scrierile lui Isaac Newton*

10.30-11.00 Eusebiu BORCA, *A doua zi a Creației (Fac. 1:6-8) – perspective biblice, patristice și științifice*

11.00-11.30 Pauză de cafea

11.30-12.00 Andrei SĂLĂVĂSTRU, *„Vilain Herodes”: The Biblical Image of the Evil King in Anti-Royalist Propaganda during the French Wars of Religion* [CNCS/CCCDI – UEFISCDI, proiect nr. PN-III-P1-1.1-TE-2019-0499, PNCDDI III]

12.00-12.30 Călin POPESCU, *Mânia bună și mânia rea. Interpretări și contextualizări pentru versetul Ps. 4:4*

12.30-13.00 Florin PURICE, *Opțiunea de a traduce termenul ebraic אֵל prin κῆτος și receptarea lui în traduceri românești*

13.00-13.30 Svitlana NASAKINA, *Biblical names in the speeches of Australian members of Parliament in the 20-21 centuries*

* * *

13.30-14.00 Închiderea lucrărilor Simpozionului

Sala „Justin Moisescu”, Palatul Mitropolitan

Adunarea Generală a

Asociației de Filologie și Hermeneutică Biblică din România

Participanți

- Vladimir AGRIGOROEI:** dr., chargé de recherche, Centre d'Études Supérieures de Civilisation Médiévale (CESCM), Université de Poitiers – CNRS.
- Adriana V. BARBU (PANFIL):** dr., Facultatea de Litere, Universitatea București.
- Maria Francisca BĂLTĂCEANU:** dr., prof. univ., colaborator extern, Universitatea București.
- Ana BOBU:** dr., cercetător independent.
- Eusebiu BORCA:** dr., lect. univ., Facultatea de Litere, Centrul Universitar Nord Baia Mare, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca.
- Monica BROȘTEANU:** dr., conf. univ., colaborator extern, Universitatea București.
- Iosif CAMARĂ:** dr., cercetător științific III, Departamentul de Științe Socio-Umane, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Ioan CHIRILĂ:** dr., prof. univ., Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca.
- Nicoleta DĂNILĂ AMARGHEOALEI:** dr., student postdoctorand, Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Irina Marinela DEFTU:** drd., Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Claudiu-George DULGHERU:** drd., Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Felicia DUMAS:** dr. hab., prof. univ., Departamentul de Limbi și Literaturi Străine, Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Toma GANIA:** masterand, Departamentul de Limbi și Literaturi Străine, Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Alin-Mihai GHERMAN:** dr., prof. univ., Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.
- Ana-Maria GÎNSAC:** dr., cercetător științific II, Departamentul de Științe Socio-Umane, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Ágnes KORONDI:** dr., cercetător în proiectul *roPsalt*, CNCS/CCCDI – UEFISCDI, nr. PN-III-P4-ID-PCE-2020-2939, PNCDDI III, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Ilie MELNICIUC-PUICĂ:** dr., conf. univ., Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Constantin-Ionuț MIHAI:** dr., cercetător științific III, Departamentul de Științe Socio-Umane, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Zamfira-Eugenia MIHAIL:** dr., cercetător științific principal I, Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

- Dragoș MÎRȘANU:** cercetător științific, Departamentul de Valorizare a Tezaurului Patristic, Arhiepiscopia Iașilor/ Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Eugen MUNTEANU:** dr., prof. univ., Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Svitlana NASAKINA:** PhD., Associate Professor, Department of Ukrainian and Foreign Languages, Odessa State Agrarian University.
- Mariana NASTASIA:** drd., Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
- Daniel OLARIU:** Ph.D. Candidate, Bible Department, Faculty of Humanities, Hebrew University of Jerusalem.
- Jerzy OSTAPCZUK:** dr. hab., prof. univ., Orthodox Theology Department, Christian Theological Academy in Warsaw.
- Dan-Adrian PETRE:** dr., Universitatea Adventus din Cernica.
- Călin POPESCU:** dr., Seminarul Teologic Ortodox „Justin Patriarhul”, Câmpulung Muscel.
- Florin PURICE:** drd., Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Constantin RĂCHITĂ:** dr., asistent de cercetare științifică, Departamentul de Științe Socio-Umane, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Andrei SĂLĂVĂSTRU:** dr., cercetător științific III, Departamentul de Științe Socio-Umane, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Adela-Marinela STANCU:** dr., conf. univ., Facultatea de Litere, Universitatea din Craiova.
- Tatjana SUBOTIN-GOLUBOVIĆ:** dr., prof. univ., Department of History, Faculty of Philosophy, University of Belgrade.
- Cristian UNGUREANU:** dr., lect. univ., Departamentul de Limbi și Literaturi Străine, Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Cătălin VARGA:** dr., Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Comitetul științific

Prof. dr. Eugen MUNTEANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, președinte)
Prof. dr. Andrei PLEȘU (Colegiul „Noua Europă”, București)
Prof. dr. Gheorghe CHIVU (Universitatea din București)
Prof. dr. Ioana COSTA (Universitatea din București)
Prof. dr. Rodica ZAFIU (Universitatea din București)
Prof. dr. Mihai MORARU (Universitatea din București)
Pr. prof. dr. Gheorghe POPA (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Prof. dr. Mihaela PARASCHIV (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Prof. dr. Wilhelm TAUWINKL (Universitatea din București)
Pr. dr. Dragoș BAHRIM (Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Vasile cel Mare”, Iași)

Comitetul de organizare

Dr. Anca BIBIRI
Dr. Ana CATANĂ-SPENCHIU
Dr. Mioara DRAGOMIR
Dr. Maria MORUZ
Drd. Mariana NASTASIA
Dr. Mădălina UNGUREANU
Dr. Iosif CAMARĂ (secretar)

Secretariatul simpozionului: simpozionmld@gmail.com
Persoană de contact: dr. Iosif Camară (tel.: 0757 142 997)